

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету технологій і дизайну

Тетяна ІВАНІШЕНА

Підпис

29 серпня

2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

Педагогічна (викладацька) практика

Назва дисципліни

Галузь знань – G Інженерія, виробництво та будівництво

Спеціальність – G15 Технології легкої промисловості

Рівень вищої освіти – третій (освітньо-науковий)

Освітньо-наукова програма – Технології легкої промисловості

Обсяг дисципліни – 3 кредити ЄКТС

Шифр дисципліни – ОФП.05

Мова навчання – українська

Статус дисципліни: обов'язкова (цикл фахової підготовки)

Факультет – Технологій і дизайну

Кафедра – Технології і конструювання швейних виробів

Форма навчання	Курс	Семестр	Обсяг дисципліни		Кількість годин					Курсовий проєкт	Контрольна робота	Форма семестрового контролю		
					Аудиторні заняття							Самостійна робота, в т.ч. ІРС	Залік	Іспит
			Кредити ЄКТС	Години	Разом	Лекцій	Лабораторні роботи	Практичні заняття	Семінарські заняття					
Д	2	3,4	3	90						90			+	

Робоча програма складена на основі освітньо-наукової програми «Технології легкої промисловості» за спеціальністю G15 «Технології легкої промисловості»

Робоча програма складена 30 д-р техн. наук, професор Оксана ЗАХАРКЕВИЧ
Підпис(и) автора(ів) Науковий ступінь, вчене звання, ім'я, ПРІЗВИЩЕ

Робоча програма складена Яна д-р психол. наук, професор Таїсія КОМАР
Підпис(и) автора(ів) Науковий ступінь, вчене звання, ім'я, ПРІЗВИЩЕ

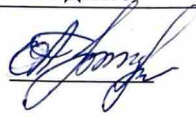
Схвалена на засіданні кафедри технологій та конструювання швейних виробів

Протокол від 29.08 2025 № 1. Зав. кафедри Кулешова Світлана КУЛЕШОВА
Підпис Ім'я, ПРІЗВИЩЕ

Робоча програма розглянута та схвалена вченою радою факультету технологій та дизайну

Голова вченої ради факультету Тетяна ІВАНІШЕНА

2. Лист погодження

Посада	Назва факультету	Підпис	Ініціали, прізвище
Завідувач відділу аспірантури та докторантури	Відділ аспірантури та докторантури		Олена ПЕТЯК

3) Пояснювальна записка

Педагогічна (викладацька) практика (далі – практика) є невід’ємною складовою освітньо-наукової програми підготовки здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти.

Пререквізити – ОФП.04 Основи теорії типологічних рядів асортименту, ОЗП.03 Психологія, педагогіка та методика викладання у вищій школі, ОЗП.05 Іноземна мова: іншомовна комунікація, ОЗП.01 Філософія науки.

Відповідно до **Стандарту вищої освіти** із зазначеної спеціальності та освітньо-наукової програми педагогічна (викладацька) практика сприяє забезпеченню:

компетентностей: ІК. Здатність розв’язувати комплексні проблеми у сфері легкої промисловості, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики, здійснювати власні наукові дослідження, результати яких мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення; застосовувати сучасні методології наукової та науково-педагогічної діяльності. **ЗК 1.** Здатність розробляти проєкти та управляти ними. **ЗК2.** Здатність працювати в міжнародному контексті. **ЗК3.** Здатність розв’язувати комплексні проблеми на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності. **ФК4.** Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у вищій освіті. **ФК5.** Здатність виявляти, ставити та розв’язувати задачі дослідницького характеру в сфері легкої промисловості; оцінювати та забезпечувати якість виконуваних досліджень

програмних результатів навчання. ПРН1. Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефахівцями результати досліджень, наукові та прикладні проблеми у сфері виробництв та технологій легкої промисловості державною та іноземною мовами, кваліфіковано відображати результати досліджень у наукових публікаціях. **ПРН4.** Розробляти та реалізовувати наукові та/або інноваційні інженерні проєкти, які дають можливість переосмислити наявне та створити нове цілісне знання та/або професійну практику і розв’язувати значущі наукові та технологічні проблеми виробництв та технологій легкої промисловості з дотриманням норм академічної етики і врахуванням соціальних, економічних, екологічних та правових аспектів. **ПРН5.** Застосовувати сучасні інструменти та технології пошуку оброблення й аналізу інформації щодо проблем легкої промисловості та дотичних питань, зокрема, статистичні методи аналізу даних великого обсягу та/або складної структури, спеціалізовані бази даних та інформаційні системи. **ПРН7.** Розробляти та викладати загальноінженерні та спеціальні навчальні дисципліни з технологій легкої промисловості та дотичних до неї дисциплін у закладах вищої освіти.

Метою педагогічної (викладацької) практики є поглиблення, закріплення й узагальнення теоретичних знань з питань організації освітнього процесу в сучасних умовах, його наукового, навчально-методичного та нормативного забезпечення у ЗВО; формування умінь та навичок застосування методик викладання; розвиток професійно-особистісних якостей здобувачів, що у сукупності забезпечують формування та розвиток здатності й готовності до науково-педагогічної діяльності у ЗВО.

Завданнями педагогічної (викладацької) практики є формування у здобувачів здатності: здійснювати аналіз навчально-методичної документації викладацької діяльності у ЗВО; творчо застосовувати інноваційні форми, методи, засоби, технології для організації навчальних занять та виховних заходів у ЗВО; розробляти навчально-методичне забезпечення освітньо-виховного процесу ЗВО; обґрунтовувати та забезпечувати реалізацію самостійних рішень в реальних умовах професійної діяльності; працювати у команді; використовувати досягнення сучасної вітчизняної, зарубіжної педагогічної науки і практики для організації навчальної, навчально-методичної, науково-дослідної, організаційно-методичної та виховної роботи у ЗВО; самовдосконалювати набуті знання й уміння для успішної реалізації науково-педагогічного потенціалу із професійною метою.

Результати навчання. Здобувач, який успішно завершив вивчення дисципліни, має: *володіти* системою педагогічних категорій і методів їх використання з метою розв’язання практичних завдань навчання і виховання; *виокремлювати, систематизувати, аналізувати, розв’язувати, критично осмислювати, узагальнювати та прогнозувати* значущі педагогічні проблеми з урахуванням сучасних зарубіжних і вітчизняних новацій в педагогічній науці та практиці; *генерувати* нові ідеї під час розв’язання практичних завдань; *розробляти та впроваджувати* навчально-методичне забезпечення освітньо-виховного процесу у ЗВО;

використовувати сучасні засоби навчання (мультимедіа, електронні ресурси інформаційно-комунікаційні, освітні, виховні технології організації освітнього та виховного процесу) залежно від освітніх (наукових) цілей та індивідуальних особливостей суб'єктів навчання; *приймати* відповідні рішення у непередбачуваних умовах, *виявляти* ініціативу і самостійність в різноманітних видах практичної діяльності з дотриманням вимог професійної етики та академічної доброчесності; *створювати* умови конструктивної взаємодії з суб'єктами освітньо-виховного процесу і обирати оптимальні методи, засоби і форми взаємодії; *приймати, обґрунтовувати та забезпечувати* реалізацію управлінських рішень; *створювати* безпечне освітнє середовище, працювати у команді, брати відповідальність за результати професійної діяльності.

4) Структура і зміст програми практики

№ п/п	Назва розділу програми або виду роботи*	К-сть академ. годин***
1	Проходження інструктажу з техніки безпеки та охорони праці. Ознайомлення із загальною структурою бази практики, підрозділом, у якому безпосередньо буде проходити практика, правилами внутрішнього розпорядку. Складання індивідуального плану роботи та графіку з педагогічної практики, узгодження та затвердження керівниками практики.	10
2	Навчальна робота**	20
3	Навчально-методична робота	30
4	Науково-дослідна робота	10
5	Організаційно-методична робота	10
6	Виховна робота	10
Разом		90

*Орієнтовний перелік форм видів робіт (перелік описано нижче), має бути конкретизований для кожного окремого аспіранта як завдання з практики.

**Проведення занять має бути відкритим із залученням науково-педагогічних працівників фахової кафедри, які мають оцінити їх.

***Наведено орієнтовний розподіл часу на виконання різних розділів або видів робіт.

Зміст роботи аспіранта-практиканта

Базами проведення практики аспірантів є Хмельницький національний університет – кафедра технології і конструювання швейних виробів, або кафедри, де працюють наукові керівники аспірантів і викладаються дисципліни з технології легкої промисловості. Також, аспіранти можуть самостійно, за погодженням із кафедрою, обрати для себе базу та запропонувати її для проходження практики, подавши на кафедру відповідний Лист-погодження від ЗВО- партнерів тощо.

Зміст практики аспірантів включає навчальну, навчально-методичну, науково- дослідну, організаційно- методичну, виховну роботу.

Навчальна робота аспірантів-практикантів включає:

- підготовка та проведення лекційних занять (тема лекції погоджується із керівником практики від кафедри);
- підготовка та проведення практичних / лабораторних занять (тема заняття погоджується із керівником практики від кафедри);
- підбір і використання сучасних наочних матеріалів за темою заняття (презентації, відеофільми, віртуальні екскурсії, віртуальні лабораторні тощо);
- розроблення та використання на заняттях інтерактивних форм роботи зі студентами, новітніх технологій навчання тощо.

Навчально-методична робота аспірантів-практикантів включає:

- ознайомлення з нормативними документами бази практики, що регламентують організацію освітнього процесу у ЗВО
- ознайомлення з організацією навчальної та методичної роботи кафедри;
- ознайомлення зі структурою і змістом освітньої програми та навчальним планом спеціальності;
- розроблення конспектів лекційних, планів практичних/лабораторних занять;

- підбір і підготовка наочного матеріалу за темою заняття (презентацій, таблиць, малюнків, схем, наочного приладдя, моделей тощо);
- розроблення тестових завдань, завдань для активізації навчально-професійної діяльності студентів (професійно-орієнтовані завдання, евристичні завдання, кейси, дидактичні ігри тощо);
- відвідування занять (лекцій, практичних, семінарських, лабораторних) викладачів кафедри, інших аспірантів, участь у їх обговоренні;
- участь у вебінарах, скайп-конференціях, інтернет-конференціях освітнього спрямування за допомогою мережі Інтернет.

Науково-дослідна робота аспірантів-практикантів включає:

- ознайомлення з науково-дослідною роботою кафедри та участю у ній здобувачів вищої освіти;
- керівництво студентською науковою роботою та підготовкою студентом доповіді на конференцію кафедри / факультету;
- написання наукової статті;
- участь у проведенні наукових семінарів, круглих столів, майстер-класів, конференцій кафедри (підготовка тез доповідей).

Організаційно-методична робота аспірантів-практикантів включає:

- участь у засіданнях кафедри, наукового / методичного семінару кафедри.

Виховна робота аспірантів-практикантів включає:

- підготовка і проведення виховного заходу зі студентами академічної групи (тематика виховних заходів узгоджується із планом виховної роботи кураторів академічних груп);
- участь у профорієнтаційних заходах кафедри, на базі якої проходить аспірант практику.

Індивідуальні завдання аспірантів-практикантів: індивідуальна тема або конкретне вузькопрофесійне питання наукового чи прикладного характеру, які здобувач вищої освіти має розробити або ґрунтовно проаналізувати для поглибленого засвоєння та можливого використання у кваліфікаційній науковій роботі – дисертації. Тема завдання обирається відповідно до наукової проблематики дисертації. Обов'язковою умовою є логічна відповідність змісту завдання профілю дисциплін, за якими аспірант проводить навчальні заняття.

5) Технології та методи навчання

Процес проходження педагогічної (викладацької) практики ґрунтується на використанні традиційних та сучасних методів навчання, зокрема: самостійна робота (робота з навчально-методичними джерелами, використанням системи модульного середовища); словесні (розповідь, бесіда, пояснення, консультування); практичні; наочні; проблемно-пошукові; інформаційно- комунікаційні технології, мультимедійні технології.

6) Методи контролю

На всіх етапах проходження педагогічної (викладацької) практики аспіранти отримують індивідуальні консультації у керівників практики. Після закінчення практики аспіранти звітують про виконання програми практики. Формою звітності аспіранта про практику є письмовий звіт та щоденник практики. Обов'язковим для аспіранта є ведення щоденника з практики, в якому послідовно висвітлюються всі етапи роботи та форми контролю, і який додається до звіту з практики (за умови проходження практики в інших ЗВО). Формою звітності аспіранта про Практику є презентація письмового звіту із доданим до нього щоденником Практики.

Структура звіту з Практики:

- Титульний аркуш.
- Вступ.
- Основна частина (теоретичне та аналітичне опрацювання передбачених програмою Практики завдань з навчальної, навчально-методичної, наукової, організаційно-методичної та виховної роботи).
- Висновки (основні підсумки з виконаної роботи та конкретні пропозиції щодо вдосконалення окремих аспектів педагогічної діяльності).
- Перелік джерел посилань, в тому числі електронні ресурси.

- Додатки (конспекти розроблених лекцій, практичних занять, методичні настанови до лабораторних робіт, копії підготовлених статей тощо).

Рекомендований обсяг звіту має складати 10-15 сторінок друкованого тексту без урахування додатків. Текст роботи друкується на одній стороні аркуша формату А4 кеглем Times New Roman 14, через 1,5 міжрядкові інтервали. Береги з чотирьох сторін аркуша повинні мати такі відступи від краю: верхній і нижній – не менше ніж 20 мм, лівий – не менше ніж 25 мм, правий – не менше ніж 10 мм. При виконанні текстових документів на формах відстань від рамки форми до межі тексту на початку і в кінці рядків – не менше ніж 3 мм. Відстань від верхнього чи нижнього рядка тексту до верхньої чи нижньої рамки має бути не менше ніж 10 мм.

Захист звіту з практики проводиться на звітній конференції з практики. На звітну конференцію необхідно подати звіт.

7) Політика дисципліни

Політика дисципліни загалом визначається системою вимог до здобувача вищої освіти, що передбачені чинними положеннями Університету про організацію і навчально-методичне забезпечення освітнього процесу. Зокрема, проходження інструктажу з техніки безпеки; відвідування занять є обов'язковим. Успішне опанування дисципліни і формування фахових компетентностей і програмних результатів навчання передбачає необхідність підготовки до занять. Здобувачі вищої освіти зобов'язані дотримуватися термінів виконання усіх видів робіт у встановлені терміни, передбачених робочою програмою.

Підготовлений письмовий звіт аспірант подає керівникові від бази Практики для оцінювання, підпису і відповідної відмітки у щоденнику Практики, після цього – керівникові Практики від кафедри Університету. Аспіранти захищають звіт про Практику на випусковій кафедрі Університету не пізніше одного тижня після її завершення. Комісія із захисту звітів з Практики призначається завідувачем кафедри. До її складу входять керівник Практики від кафедри, інші викладачі кафедри та (за можливості) керівник від бази Практики. На захисті аспірант презентує мету, завдання та основні результати практики з мультимедійним супроводом.

Здобувач вищої освіти має дотримуватися політики доброчесності (заборонені списування, підказки, плагіат, використання штучного інтелекту (без вірного цитування)). Будь-які форми порушення академічної доброчесності під час педагогічної (викладацької) практики не допускаються та не толеруються.

8) Оцінювання результатів навчання здобувачів у семестрі

Оцінювання захисту практики здійснюється за 100-бальною накопичувальною шкалою відповідно до Положення про контроль і оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ. Для цього базова кафедра наводить критерії оцінювання якості виконання програми Практики і результатів захисту звіту з Практики за 100-бальною накопичувальною шкалою, яка за встановленими правилами трансформується в інституційну шкалу оцінювання і шкалу оцінювання ЄКТС.

Позитивну підсумкову оцінку здобувач може отримати, якщо за результатами захисту набере від 60 до 100 балів.

Структурування практики за видами робіт і оцінювання результатів навчання аспірантів-практикантів

Оцінка керівника практики від бази практики		Оцінка керівника практики від кафедри		Оцінка комісією			Разом балів
				звіту з практики	доповіді і презентації під час захисту практики	відповідей на запитання під час захисту практики	
12–20*	-	12–20*	24–40**	15–25	12–20	9–15	60–100**

Примітки: *У випадку якщо кафедра, за якою закріплений аспірант, не є базою Практики.

**У випадку якщо кафедра, за якою закріплений аспірант, одночасно є і базою Практики

При оцінюванні захисту звіту з практики (структурної одиниці) рекомендується використовувати наведені нижче критерії:

Критерії та розподіл балів оцінювання за структурні елементи Практики

Критерії оцінювання структурних елементів	Кількість балів	
	мінімум	максимум
– оцінка керівника практики від бази практики:	12*/0**	20*/0**
повнота, якість і своєчасність виконання програми практики	3*/0**	5*/0**
відповідність змісту виконаних робіт (завдань) програмі практики	3*/0**	5*/0**
ініціативність, творчий підхід, активність і самостійність під час виконання програми практики	3*/0**	5*/0**
дотримання правил внутрішнього розпорядку та професійної етики на базі практики	3*/0**	5*/0**
– оцінка керівника практики від кафедри:	12*/24**	20*/40**
повнота, якість і своєчасність виконання програми практики	3*/6**	5*/10**
відповідність змісту виконаних робіт (завдань) програмі практики	3*/6**	5*/10**
ініціативність, творчий підхід, активність і самостійність під час виконання програми практики	3*/6**	5*/10**
відповідність звіту вимогам стандарту щодо оформлення текстових документів і переліку джерел посилання; правильність оформлення щоденника з практики	3*/6**	5*/10**
– оцінка звіту з практики комісією:	15	25
повнота і якість опису завдань програми практики;	6	10
відповідність змісту виконаних робіт (завдань) програмі практики;	6	10
відповідність звіту вимогам стандарту щодо оформлення текстових документів і переліку джерел посилання; правильність оформлення щоденника з практики	3	5
– оцінка комісією доповіді і презентації під час захисту практики:	12	20
структурованість і логічність доповіді	3	5
повне та змістовне розкриття результатів практики	3	5
лаконічність доповіді, дотримання регламенту	3	5
інформативність, структурованість, зрозумілість та відповідність візуальних матеріалів змісту доповіді (слайди, схеми, графіки), якість візуального оформлення презентації	3	5
– оцінка комісією відповідей на запитання під час захисту практики:	9	15
повнота та чіткість відповідей, їх правильність	3	5
логічність та обґрунтованість відповідей	3	5
вміння пояснити логіку прийнятих рішень	3	5
Сума:	60	100

Примітки: *У випадку якщо кафедра, за якою закріплений аспірант, не є базою Практики.

**У випадку якщо кафедра, за якою закріплений аспірант, одночасно є і базою Практики

Залік виставляється, якщо сума балів, які отримав здобувач освіти, знаходиться в межах від 60 до 100 балів. При цьому за шкалою ЄКТС ставиться буквене позначення оцінки, що відповідає набраній здобувачем освіти сумі балів відповідно до таблиці Співвідношення.

Таблиця – Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС

Оцінка ЄКТС	Рейтингова шкала балів	Інституційна оцінка (рівень досягнення здобувачем вищої освіти запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни)	
		Залік	Іспит/диференційований залік
A	90-100	Зараховано	<i>Відмінно/Excellent</i> – високий рівень досягнення запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни, що свідчить про безумовну готовність здобувача до подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом
B	83-89		<i>Добре/Good</i> – середній (максимально достатній) рівень досягнення запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни та готовності до подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом
C	73-82		<i>Задовільно/Satisfactory</i> – Наявні мінімально достатні для подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом результати навчання з навчальної дисципліни
D	66-72		
E	60-65		
FX	40-59	Незараховано	<i>Незадовільно/Fail</i> – Низка запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни відсутня. Рівень набутих результатів навчання є недостатнім для подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом
F	0-39		<i>Незадовільно/Fail</i> – Результати навчання відсутні

9) Начально-методичне забезпечення

Навчальний процес з ОК «Педагогічна (викладацька) практика» повністю і в достатньому обсязі забезпечений необхідною навчально-методичною літературою.

Навчально-методичне забезпечення за освітньою компонентою розміщено в модульному середовищі для навчання за покликанням URL: <https://msn.khmn.edu.ua/course/view.php?id=10062>

10) Рекомендована література

Основна

1. Постанова Кабінету Міністрів України від 23.03.2016 № 261 «Про затвердження порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах)» (чинна редакція від 17.04.2025).
2. Стинська В.В. Методика викладання у вищій школі: навчальний посібник.
3. Івано-Франківськ, 2022.180 с.
4. Козлова М. Г. Методика викладання у вищій школі: навчальний посібник.
5. Одеса: ОНЕУ ротапринт, 2014. 200 с.
6. Олійник І. Роль педагогічної практики у формування дослідницької компетентності майбутніх докторів філософії в умовах аспірантури. Актуальні питання гуманітарних наук. 2019. Вип. 23. Т.3. С. 86–92.
7. Педагогічна практика : рекомендації до проходження аспірантами педагогічної практики [Електронний ресурс] : навч. посіб. для аспірантів спеціальності 122 «Комп'ютерні науки та інформаційні технології», спеціалізації
8. «Інформаційні технології в біології та медицині» / Є. А. Настенко, Л. Д. Добровська, Г. А. Корнієнко; КПП ім. Ігоря Сікорського. Київ : 2018. – 80 с.
9. Про затвердження професійного стандарту «Викладач закладу вищої освіти» Наказ МОН України № 1466 від 16 жовтня 2024 року. URL: https://osvita.ua/legislation/Vishya_osvita/93388/.

Додаткова

10. Методичні матеріали з проведення виховної роботи в університеті. Івано-Франківськ : Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу, 2014. 42 с.
11. Кононенко О. І. Методичні вказівки з проведення педагогічної (асистентської) практики для здобувачів освітньо-наукового рівня (доктор філософії) спеціальності 053

«Психологія». Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова, ф-т психології та соціальної роботи. Одеса : ОНУ, 2020. – 21 с

12. Положення про організацію освітнього процесу у Хмельницькому національному університеті. URL: <https://khnmu.edu.ua/polozhennya-pro-organizacziyu-osvitnoi-diialnosti/>.

13. Положення про контроль і оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у Хмельницькому національному університеті. URL: <https://khnmu.edu.ua/polozhennya-pro-organizacziyu-osvitnoi-diialnosti/>.

14. Положення про підготовку здобувачів наукового ступеня доктора філософії та доктора наук Хмельницькому національному університеті. URL: <https://khnmu.edu.ua/polozhennya-pro-organizacziyu-osvitnoi-diialnosti/>.

15. Положення про практичну підготовку здобувачів вищої освіти Хмельницького національного університету. URL: <https://khnmu.edu.ua/polozhennya-pro-organizacziyu-osvitnoi-diialnosti/>.

11) Інформаційні ресурси

1. Модульне середовище для навчання. URL: <https://msn.khnmu.edu.ua/>
2. Електронна бібліотека університету. URL: http://lib.khnmu.edu.ua/asp/php_f/p1age_lib.php.
3. Репозитарій ХНУ. URL: <http://elar.khnmu.edu.ua/jspui/>